

Категорія справи № 637/26/22: Цивільні справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із сімейних відносин, з них.

Надіслано судом: 31.10.2023. Зареєстровано: 01.11.2023. Оприлюднено: 02.11.2023.

Номер судового провадження: 2/529/333/23

Справа № 637/26/22

Провадження № 2/529/333/23

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

18 жовтня 2023 року Диканський районний суд Полтавської області в складі: головуючого судді - Кириченко О.С., розглянувши в приміщенні суду в смт Диканька Полтавської області у порядку спрощеного позовного провадження без виклику сторін та без проведення судового засідання цивільну справу за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про зменшення розміру аліментів,

ВСТАНОВИВ:

Представник позивача ОСОБА_1 - ОСОБА_3 звернулася з позовом до суду про зменшення розміру аліментів, що стягуються з позивача на користь відповідача ОСОБА_2 на утримання малолітньої доньки ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , з 1/4 частини всіх видів його заробітку (доходу) до 1/6 частини його заробітку (доходу), але не менше ніж 50 % від прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку, починаючи з дня набрання рішення суду законної сили та до досягнення дитиною повноліття.

В обґрунтування своїх позовних вимог позивач зазначає, що рішенням Шевченківського районного суду Харківської області від 02.03.2017 року стягнуто з позивача на користь відповідача на утримання їх малолітньої доньки ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 аліменти у розмірі 1/4 частини всіх видів його заробітку, але не менше 30% прожиткового мінімуму щомісячно до досягнення дитиною повноліття. Однак, в даний час його сімейний стан змінився, він одружився вдруге і в нього народилася ще одна дитина син ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_2 . На теперішній час позивач влаштований на інше місце роботи, де суттєво змінилися істотні умови та оплата праці. З 12.07.2018 позивач перебуває на диспансерному обліку з діагнозом - Атопічний дерматит. Алергічний риніт, тому потребує періодичного обстеження та постійного лікування у зв'язку з чим він несе значні витрати. Оскільки з часу присудження аліментів його матеріальне становище змінилося, в даний час на його утриманні перебуває ще одна дитина, погіршився його стан здоров'я, то він не має

можливості сплачувати аліменти у визначеному розмірі, тому просить змінити їх розмір і стягувати з нього аліменти на утримання доньки ОСОБА_4 саме у розмірі 1/6 частини усіх видів заробітку.

Ухвалою судді Диканського районного суду Полтавської області від 02.05.2023 вказаний позов прийнято до провадження і справу призначено до розгляду у порядку спрощеного позовного провадження без виклику учасників справи та без проведення судового засідання за наявними у справі матеріалами.

У наданий в ухвалі час, від сторін не надійшло заперечення проти розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження чи клопотання про розгляд справи в судовому засіданні з повідомленням сторін.

Відповідач ОСОБА_2 надала суду відзив на позовну заяву, в якій вказала, що позовні вимоги позивача вона не визнає та просить відмовити у їх задоволенні. В обґрунтування вказує, що аліменти, які були призначені з 13.02.2017 року можна назвати єдиним проявом виконання батьківських обов'язків з боку батька, оскільки дитину відповідач виховує сама, батько не приймає жодної участі у вихованні дитини. З моменту розлучення до дитини позивач як батько приходив всього лічені рази, не телефонує їй, хоча в неї є власний мобільний телефон і їх зустрічам відповідач не перешкоджає. Навіть з тим, що позивач не бере участі у вихованні дитини, то єдине чим він допомагає - аліменти надходили не регулярно, й як виявилось пізніше до того ж на початку вираховувались не з усіх видів прибутків ОСОБА_1 як було зазначено в рішенні суду, а лише з його заробітної плати. Так, наприклад, перші аліменти надійшли в червні 2017 року і надходили до грудня 2018 року, після чого наступний раз аліменти надійшли лише в серпні 2019 року. Вони й в подальшому надходили нерегулярно з затримками в 2-3 місяці, а з жовтня 2020 року взагалі перестали надходити аж поки відповідач не звернулась до виконавчої служби з питанням про несплату аліментів протягом 6 місяців. Надходження аліментів оновилося лише в березні 2021 року і суми, на які позивач вказує як такі, що становлять 50% від його доходів становлять заборгованість по сплаті аліментів за попередній період, а не такі, що є дійсним розміром щомісячних аліментів. Така ж ситуація склалась і з березня 2022 року, оскільки аліменти за період березень 2022 року - лютий 2023 року надійшли лише в лютому 2023 року.

У зв'язку з цим, відповідач вважає, що розмір аліментів на утримання їхньої спільної доньки не має бути зменшений. Дитина потребує всебічного розвитку та гарного забезпечення і якщо батько не бажає брати участі в її вихованні, то хоча б розмір матеріального забезпечення - аліментів не має бути мізерним.

Представник позивача надала суду додаткові пояснення, в яких зазначила, що на момент стягнення з позивача аліментів останній працював завідуючим Новомиколаївською дільничою лікарнею ветеринарної медицини. 12.02.2019 ОСОБА_1 був звільнений з посади за угодою сторін. З 15.02.2019 по 17.02.2020 він далі працював в ТОВ ГІС Полімер підсобним робітником, оператором плетільної машини. З 25.02.2020 по 26.08.2020 перебував на обліку в Шевченківській районній філії Харківського обласного центру зайнятості. З 27.08.2020 і до початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України працював оператором плетільної машини в ТОВ ГІС Полімер. Проте, з

початком війни він залишився без роботи і без будь-якого грошового забезпечення.

Внаслідок військової агресії Шевченківська селищна територіальна громада Куп'янського району Харківської області була тимчасово окупована, згідно з Переліком територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), затвердженого Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 25 квітня 2022 року за № 75 в період з 25.02.2022 по 10.09.2022, а на даний час перебуває в зоні активних бойових дій.

ТОВ ГІС Полімер, на якому працював позивач, з перших днів війни зупинило роботу. На даний час є практично знищеним внаслідок ракетних ударів. Підприємство не працює, виробництво зупинене, керівництво та бухгалтерія виїхали. Працівники підприємства, як і позивач, не звільнені, але на роботу не виходять і заробітної плати не отримують.

Єдиним джерелом існування для позивача протягом 2022-2023 років є пенсія по інвалідності, яку він отримує в розмірі 2027,00 грн.

Таким чином, суттєво змінилися істотні умови роботи, працевлаштування та оплати праці позивача, значно погіршився його матеріальний стан.

При цьому, ОСОБА_1 одружився вдруге з ОСОБА_6 . Від вказаного шлюбу у них народилася друга дитина - ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_2 .

Тобто, на даний час у позивача на утриманні перебувають малолітня дитина та дружина, яка не працює, а до липня 2021 року перебувала в декретній відпустці по догляду за дитиною.

У зв'язку з чим позивач просить задоволити позовні вимоги повністю.

Відповідач ОСОБА_2 надала суду додаткові пояснення, яких вказала, що з початком повномасштабного вторгнення росії в Україну, як і позивач вона з донькою також знаходились на тимчасово окупованій території Шевченківської селищної територіальної громади Куп'янського району Харківської області. Через непроту та небезпечну ситуацію в липні 2022 року| відповідачем було прийнято рішення виїхати з донькою за кордон - до Латвії, де по сьогоднішній, день вони знаходяться.

Відповідач вказує, що розуміє, що позивач по теперішній час залишається на території, що віднесена до території, що належать до Переліку територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих і що це могло привести до погіршення його фінансового становища. Але, відповідач вважає, що це власне рішення позивача залишатись там і не працювати, оскільки роботу можна завжди знайти. Попри те, що вона продовжує працювати вчителем англійської мови в комунальному закладі Харківський ліцей 53 Харківської міської ради віддалено, аліменти, які стягуються з позивача, в умовах збільшення рівня цін та прожиткового мінімуму на дитину недостатньо для матеріального утримання доньки, що ставить відповідача у скрутне матеріальне становище.

У зв'язку з чим відповідач вважає, що розмір аліментів на утримання доньки не може бути зменшений.

Враховуючи те, що справа розглядається у порядку спрощеного позовного провадження без виклику учасників справи та без проведення судового засідання, відповідно до ч. 2 статті 247 ЦПК України фіксування судового процесу за допомогою звукозаписувального технічного засобу не здійснювалося.

Розглянувши матеріали справи, дослідивши та оцінивши докази по справі у їх сукупності, суд дійшов такого висновку.

Судом встановлено, що позивач ОСОБА_1 та відповідач ОСОБА_2 є батьками малолітньої ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_3.

Рішенням Шевченківського районного суду Харківської області від 02.03.2017 стягнуто з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_7 аліменти на утримання доньки ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1, у розмірі 1/4 частини з усіх видів заробітку (доходу) платника аліментів, але не менше 30% прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку, щомісячно та до повноліття.

Згідно свідоцтва про шлюб серії НОМЕР_1 позивач ОСОБА_1 28.04.2018 року уклав шлюб з ОСОБА_8 /а.с. 20/.

Відповідно до копії свідоцтва про народження серії НОМЕР_2 від нового шлюбу ІНФОРМАЦІЯ_4 народився син ОСОБА_5 /а.с. 21/.

Згідно даних витягу № 330 про зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб ОСОБА_1, ОСОБА_5 та ОСОБА_9 зареєстровані за адресою: АДРЕСА_1 /а.с. 22/.

Відповідно до наявної у матеріалах справи трудової книжки серії НОМЕР_3 вбачається, що 19.11.2020 позивач переведений на посаду оператора плетільної машини в ТОВ ГІС Полімер, де останній працює і по цей час. /а.с. 12-16/.

Відповідно до довідок про доходи видані позивачу видно, що із заробітної плати, які останній отримує працюючи на посаді оператора плетільної машини в ТОВ ГІС Полімер стягуються аліменти /а.с. 17-19/.

Також, з наявних у матеріалах справи довідок виданих Головним управлінням Пенсійного фонду України в Харківській області видно, що крім заробітної плати з якої стягуються аліменти ці стягнення проводяться також з пенсії позивача /а.с. 25, 27, 28/.

З довідки № 297 від 02.04.2021 виданої Комунальним некомерційним підприємством Шевченківський центр первинної медико-санітарної допомоги Шевченківської селищної ради наданої стороною позивача вбачається, що ОСОБА_5 спостерігається у сімейного лікаря з 12.07.2018 року та знаходиться на диспансерному обліку з діагнозом: Атопічний дерматит. Алергічний ренит (а.с. 23).

Статтею 192 СК України встановлено, що розмір аліментів, визначений за рішенням суду або домовленістю між батьками, може бути згодом зменшено або збільшено за рішенням суду за позовом платника або одержувача аліментів у разі зміни матеріального або

сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

Пунктом 23 постанови Пленуму Верховного суду України № 3 від 15.05.2006 Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів роз'яснено, що розмір аліментів, визначений судовим рішенням або за домовленістю між батьками, суд може змінити за позовом платника або одержувача аліментів у зв'язку зі зміною матеріального чи сімейного стану, погіршення чи поліпшення здоров'я когось із них. У новому розмірі аліменти сплачуються з дня набрання рішенням законної сили.

Верховний Суд України в постанові від 05 лютого 2014 року в справі №6-143цс13 дійшов висновку, що з огляду на відсутність імперативної заборони змінювати розмір аліментів шляхом зміни способу їх присудження, за положеннями ст. 192 СК України зміна розміру аліментів може мати під собою й зміну способу їх присудження (зміна розміру аліментів, стягнутих за рішенням суду у частці від заробітку (доходу) матері, батька дитини на розмір аліментів у певній твердій грошовій сумі та навпаки). При розгляді позовів, заявлених з зазначених підстав, застосуванню підлягає не тільки ст.192 СК України, але й низка інших норм, присвячених обов'язку батьків утримувати своїх дітей (ст.182 Обставини, які враховуються судом при визначенні розміру аліментів, ст.183 Визначення розміру аліментів у частці від заробітку (доходу) матері, батька дитини, ст. 184 Визначення розміру аліментів у твердій грошовій сумі).

З аналізу даних правових норм вбачається, що при вирішенні питання про зменшення розміру аліментів, слід з'ясовувати чи змінилося матеріальне становище, сімейний стан та стан здоров'я сторін, і що ця зміна впливає на змогу сплачувати аліменти у вже визначеному розмірі. Особа, яка сплачує аліменти - платник аліментів, вправі звернутися до суду з позовом про зменшення розміру аліментів на дитину у тих випадках, коли погіршилося його матеріальне становище, сімейний стан чи стан його здоров'я або ж покращилося матеріальне становище, сімейний стан чи стан здоров'я одержувача аліментів. При цьому, суд, з урахування встановлених обставин і сукупності належних та допустимих доказів, при наявності підстав щодо неможливості сплачувати аліменти у вже визначеному розмірі, може вирішити питання щодо зменшення розміру аліментів. За правилами ст. 191 СК України, лише для стягнення аліментів встановлено час, з якого вони присуджуються, а зменшення розміру аліментів відбувається за загальними правилами, а саме з моменту набрання рішенням суду законної сили.

Згідно з ст.182 СК України, при визначенні розміру аліментів суд враховує: стан здоров'я та матеріальне становище дитини; стан здоров'я та матеріальне становище платника аліментів; наявність у платника аліментів інших дітей, непрацездатних утриманців та інші обставини, що мають істотне значення. Мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, за винятком випадків, передбачених статтею 184 цього Кодексу.

З аналізу даних правових норм вбачається, що при вирішенні питання про зменшення розміру аліментів, слід з'ясовувати чи змінилося матеріальне становище, сімейний стан та

стан здоров'я сторін, і що ця зміна впливає на змогу сплачувати аліменти у вже визначеному розмірі.

Звертаючись до суду з позовом про зменшення розміру аліментів, позивач посилається на те, що у нього народилася дитина від іншого шлюбу, в нього погіршився стан здоров'я, його матеріальне становище у зв'язку із військовою агресією російської федерації щодо України суттєво змінилося, через зупинення роботи на підприємстві, де він працював. Він фактично залишається не звільненим з підприємства де працював, на роботу не виходить і заробітної плати не отримує. Єдиним джерелом для існування є пенсія позивача, яка становить 2200 грн на місяць.

Відповідно доч.3ст.12,ч.1, 5, ст. 81 ЦПК України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом. Докази подаються сторонами та іншими учасниками справи.

Посилання позивача, що у нього народився син ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_5 , сама по собі не свідчить про погіршення його матеріального стану .

Аналогічний за змістом висновок викладено в постановках Верховного Суду від 03 червня 2020 року у справі № 760/9783/18-ц, від 16 вересня 2020 року у справі № 565/2071/19.

В свою чергу, суд вбачає суттєву зміну матеріального стану платника аліментів (позивача), в порівнянні з його матеріальним становищем на момент ухвалення рішення про стягнення з нього на користь відповідача аліментів у розмірі 1/4 частини від усіх видів доходу, але не менше 30% від прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, що відповідно до положень ст. 192 СК України є підставою для зменшення розміру аліментів.

Доводи відповідача проте, що зазначені позивачем обставини не є суттєвими та не можуть вважатися підставою для зменшення розміру аліментів, суд вважає недоведеними. Посилання відповідача на те, що не можливість винайти роботу, не позбавляє позивача обов'язку сплачувати аліменти на утримання своєї дитини у належному розмірі є слушним, але з урахуванням обставин у яких перебуває сім'я позивача, які проживають в зоні активних бойових дій, положень закону про те, що мінімальний рекомендований розмір аліментів на одну дитину у розмірі прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку може бути присуджений судом лише у разі достатності заробітку (доходу) платника аліментів (ч. 2 ст. 182 СК України). Обов'язок утримувати дитину покладається на батьків відповідно до ч. 1 ст. 180 СК України. Відповідачем не надані докази в підтвердження її матеріального стану, стану здоров'я дитини, як заперечення на позовні вимоги. При цьому, відповідачем надано історію по її картковому рахунку з якого також спостерігається зменшення безготівкового зарахування аліментних сум, які стягувалися з позивача Куп'янським ВДВС.

Таким чином, суд вважає, що позивачем надано до суду належні та допустимі докази того, що з моменту ухвалення рішення суду про стягнення з нього на користь ОСОБА_2 аліментів на утримання доньки ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , суттєво змінились обставини, які не

дають йому змоги виплачувати аліменти на утримання дитини у визначеному вказаним рішенням розмірі.

Зменшення розміру аліментів з 1/4 частини всіх видів доходу на 1/6 частину всіх видів доходу на утримання дитини щомісяця, є розумним, не суперечить нормам матеріального права, та буде справедливим балансом між захистом прав неповнолітніх дітей.

17 травня 2017 року набрав чинності Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку стягнення аліментів, яким внесені зміни до ч.2 ст.182 СК України та визначено, що розмір аліментів має бути необхідним та достатнім для забезпечення гармонійного розвитку дитини. Мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Таким чином, мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, у зв'язку з чим при зменшеному за даним рішенням суду розміром аліментів, що присуджені до стягнення, мінімальний їх розмір складатиме 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

За правилами ст. 191 СК України, лише для стягнення аліментів встановлено час, з якого вони присуджуються, а зменшення розміру аліментів відбувається за загальними правилами, а саме з моменту набрання рішенням суду законної сили.

Отже, оцінюючи належність, допустимість і достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності та враховуючи те, що позивачем доведено, а судом встановлено обставини, які є підставою для зменшення розміру аліментів, які стягуються з позивача за рішенням суду, суд приходить до висновку, що позов є обґрунтованим та підлягає задоволенню.

Враховуючи те, що ні позивачем та його представником не було заявлено позовних вимог щодо стягнення з відповідача понесених позивачем судових витрат у справі та не подано суду будь-яких заяв чи клопотань з цього приводу, питання щодо розподілу судових витрат у справі не було предметом судового розгляду.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 10, 12, 17, 81, 89, 141, ч. 2 ст. 247, ст. ст. 263-265, 273, п. 1 ч. 4 ст. 274, ст. ст. 279, 354, 355, п. 1 ч. 1 ст. 430 ЦПК України, суд

УХВАЛИВ:

Позов ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про зменшення розміру аліментів - задовольнити.

Змінити розмір аліментів стягнутих рішенням Шевченківського районного суду Харківської області від 02 березня 2017 року з ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_6 , зареєстрованого в АДРЕСА_1 на користь ОСОБА_7 , ІНФОРМАЦІЯ_6 , зареєстроване місце проживання: АДРЕСА_2 на утримання ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , з 1/4 частки від усіх видів

заробітку платника аліментів, але не менше ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, до 1/6 частки від усіх видів заробітку (доходу) платника аліментів, але не менше ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, починаючи з дня набрання рішення законної сили і до досягнення дитиною повноліття.

Рішення набирає законної сили через тридцять днів з дня його ухвалення, якщо на нього не буде подана апеляційна скарга учасниками справи.

Рішення може бути оскаржене протягом тридцяти днів з дня його ухвалення шляхом подачі апеляційної скарги безпосередньо до Полтавського апеляційного суду.

Головуючий О.С. Кириченко